

НАРОДНАЯ УКРАИНСКАЯ АКАДЕМИЯ

МЕЖДУНАРОДНОЕ ЧАСТНОЕ ПРАВО

Методические рекомендации

Издательство НУА

НАРОДНАЯ УКРАИНСКАЯ АКАДЕМИЯ

МЕЖДУНАРОДНОЕ ЧАСТНОЕ ПРАВО

Методические рекомендации для студентов,
обучающихся по специальности
6.030504 – Экономика предприятия
(кредитно-модульная система)

Харьков
Издательство НУА
2014

УДК 341.9(072+075.8)
ББК 67.52р30
М43

*Утверждено на заседании
кафедры экономической теории и права
Народной украинской академии
Протокол № 10 от 05.05.2014*

Составитель *П. В. Нестеренко*
Рецензент *В. В. Астахов*

У виданні містяться стислі організаційно-методичні вказівки щодо проведення практичних та семінарських занять, плани семінарських занять, які покликані допомогти студентам в опануванні теоретичного матеріалу.

М43 **Международное частное право** : метод. рекомендации для студентов, обучающихся по специальности 6.030504 – Экономика предприятия (кредит.-модул. система) / Нар. укр. акад., [каф. экон. теории и права ; сост. П. В. Нестеренко]. – Х. : Изд-во НУА, 2014. – 20 с.

В издании содержатся краткие организационно-методические указания по проведению практических и семинарских занятий, планы семинарских занятий, призванные помочь студентам в освоении теоретического материала.

УДК 341.9(072+075.8)
ББК67.52р30

СОДЕРЖАНИЕ

<u>ВВЕДЕНИЕ</u>	4
<u>КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧЕСКИЙ ПЛАН</u>	5
<u>ПРОГРАММА КУРСА «МЕЖДУНАРОДНОЕ ЧАСТНОЕ ПРАВО»</u>	6
<u>ПЛАНЫ СЕМИНАРСКИХ И ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЙ</u>	9
<u>ПЕРЕЧЕНЬ ВОПРОСОВ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЯ СТУДЕНТОВ ПО КУРСУ «МЕЖДУНАРОДНОЕ ЧАСТНОЕ ПРАВО»</u>	16
<u>СПИСОК РЕКОМЕНДУЕМОЙ ЛИТЕРАТУРЫ</u>	17

ВВЕДЕНИЕ

В настоящее время трудно назвать сферу общественных отношений, которая бы не испытывала благотворного влияния международного права. Принцип приоритета общепризнанных норм международного права над нормами национального права закреплён в статье 9 Конституции Украины.

Характерной чертой современного этапа развития украинского общества является стремительный рост количества международных отношений имущественного и неимущественного характера, в которые все активнее вступают различные государственные органы, общественные организации, юридические лица и граждане Украины. Вследствие этого все большее внимание в нашей стране сегодня уделяется основному регулятору такого рода отношений – международному частному праву. Интерес к изучению его норм и институтов значительно возрос как среди студентов вузов, так и среди практических работников предприятий и учреждений самой широкой профессиональной направленности.

Изучение курса международного частного права связано прежде всего с реформированием внешнеэкономической деятельности, переходом к большей открытости общества, углублением и расширением отношений украинских граждан, организаций и предприятий с гражданами, предприятиями и фирмами других стран в самых различных сферах общественной жизни, экономики, культуры и науки.

Семинарские и практические занятия по курсу международного частного права помогут студентам глубоко изучить и усвоить основные нормы и понятия этой отрасли права, составить целостное представление о современном международном частном праве, специфике методов его регулирования, активизировать навыки работы с нормативным материалом, разобраться в особенностях отношений гражданско-правового характера, возникающих в международной жизни.

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧЕСКИЙ ПЛАН

№ п/п	Тема	Лекции	Семинарские и практические занятия
1.	Международное право как особая система права	2	–
2.	Понятие, предмет и система международного частного права. Общие понятия международного частного права	4	4
3.	Субъекты международного частного права, их правовое положение	2	2
4.	Договоры в международных частных отношениях	2	2
5.	Международные перевозки	2	2
6.	Международно-правовой режим объектов промышленной и интеллектуальной собственности	2	2
7.	Правовое регулирование трудовых отношений с иностранным элементом	2	2
8.	Международное семейное и наследственное право	2	2
	Итого	18	16

ПРОГРАММА КУРСА «МЕЖДУНАРОДНОЕ ЧАСТНОЕ ПРАВО»

Тема 1. Международное право как особая система права

Понятие и специфика международного права как особой системы права. Происхождение и развитие международного права. Соотношение международного частного и международного публичного права. Международное и национальное право: дуалистическая и монистические теории. Конституция Украины и нормы международного права.

Основные черты международного правотворческого процесса. Основные принципы международного публичного права. Субъекты международного публичного права. Отрасли международного публичного права.

Тема 2. Понятие, предмет и система международного частного права. Общие понятия международного частного права

Понятие международного частного права, его природа. Предмет регулирования международного частного права.

Содержание международного частного права. Методы международного частного права: коллизионный и материально-правовой.

Система международного частного права. Общая и особая части.

Источники международного частного права. Международные договоры. Внутреннее законодательство. Судебная и арбитражная практики. Обычаи.

Материально-правовые нормы в международном частном праве. Виды материально-правовых норм.

Унифицированные нормы в международном частном праве. Унифицированные материальные, унифицированные процессуальные и унифицированные коллизионные нормы. Императивные и диспозитивные нормы.

Понятие коллизионной нормы в международном частном праве. Объем и привязка коллизионной нормы. Типы коллизионных привязок: личный закон; закон «национальности» юридического лица; закон местонахождения вещи; закон, избранный лицами, которые осуществляют соглашение и др.

Виды коллизионных норм. Анализ применения коллизионной нормы. Обход закона. Понятие публичного порядка. Установление содержания иностранного закона. Конфликт квалификаций.

Тема 3. Субъекты международного частного права, их правовое положение

Физические и юридические лица как субъекты международного частного права.

Правовое положение иностранцев. Гражданско-правовая правоспособность и дееспособность иностранцев.

Правовое положение юридических лиц. Участие юридических лиц в международных экономических отношениях.

Определение государственной принадлежности юридических лиц. Ино-

странные юридические лица в Украине.

Правовое положение государства Украина как субъекта международного частного права. Общая характеристика хозяйственных и имущественных отношений с участием государства Украина. Иммунитет государства и его виды. Правовой режим гражданско-правовых сделок, совершаемых государством.

Тема 4. Договоры в международных частных отношениях

Свобода договора как один из принципов правового регулирования международных частных отношений. Границы свободы договора.

Формы и виды договоров. Международный договор купли-продажи, договор подряда, концессионные соглашения, соглашения о разделе продукции и др.

Момент перехода права собственности по договору.

Правовые последствия невыполнения обязательств по договору.

Понятие и форма внешнеэкономического договора. Базовые условия поставки. Правила ИНКОТЕРМС.

Осуществление расчетов во внешнеэкономическом контракте: основные виды.

Правовое регулирование внешнеэкономического договора. Международный коммерческий арбитраж.

Тема 5. Международные перевозки

Понятие и общая характеристика международных перевозок. Правовое регулирование международных перевозок в Украине и других государствах.

Международные железнодорожные перевозки. Международные автомобильные перевозки. Международные воздушные перевозки. Международные морские перевозки. Смешанные перевозки.

Международные договоры, регулирующие вопросы, связанные с особенностями современных международных перевозок.

Тема 6. Международно-правовой режим объектов промышленной и интеллектуальной собственности

Понятие промышленной собственности, ее объекты. Договоры на передачу объектов промышленной собственности для использования за границей.

Основные положения Парижской Конвенции об охране промышленной собственности.

Понятие интеллектуальной собственности, ее объекты.

Основные положения Всемирной Конвенции об авторских правах. Договоры о передаче объектов интеллектуальной собственности для использования за границей.

Тема 7. Правовое регулирование трудовых отношений с иностранным элементом

Трудовые отношения с иностранным элементом. Источники регулирования трудовых отношений в международном частном праве. Международные договоры Украины по вопросам трудовой деятельности и социальной защиты граждан.

Труд граждан Украины за рубежом. Труд иностранцев в Украине. Возмещение вреда работнику в соответствии с международными договорами Украины.

Тема 8. Международное семейное и наследственное право

Семейное право. Унифицированные вопросы в сфере семейного права. Коллизионные вопросы в сфере семейного права. Понятие брака. Заключение брака. Расторжение брака.

Личные неимущественные отношения между супругами. Имущественные права и обязанности супругов. Реализация алиментных обязательств в соответствии с международными договорами, участие в которых принимает Украина. Международные договоры и законодательство Украины об усыновлении. Международные договоры по вопросам семейного права.

Право на наследство. Коллизии законов в сфере наследования. Положение украинских граждан при наследовании за границей. Переход наследства к государству Украина.

ПЛАНЫ СЕМИНАРСКИХ И ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЙ

Тема 1. Международное право как особая система права

1. Международное право как особая система права.
2. Соотношение международного частного и международного публичного права.
3. Международное и национальное право: дуалистическая и монистические теории.

Реферат: Украинское законодательство о взаимодействии международного и внутригосударственного права.

Список рекомендуемой литературы

1. Баймуратов М. А. Международное право / М. А. Баймуратов. – Х. : Одиссей, – 2000. – 736 с.
2. Богуславский М. М. Международное частное право : учебник / М. М. Богуславский. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Юристь, 1998. – 408 с.
3. Грамацький Е. Напрями уніфікації та гармонізації міжнародного приватного права в контексті євроінтеграційних процесів / Ернест Грамацький // Підприємництво, госп-во і право. - 2010.- № 10.- С. 107-109.
4. Діковська І. Застосування гнучких та фіксованих колізійних прив'язок до договірних зобов'язань / Ірина Діковська // Підприємництво, госп-во і право. - 2010.- № 6.- С. 46-49.
5. Дмитрієв А. І. Міжнародне публічне право : навч. посіб. / А. І. Дмитрієв, В. І. Муравйов / Відп. редактори Ю. С. Шемшученко, Л. В. Губернський. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 640 с.
6. Кузнецова Э.Н. Актуальные вопросы преподавания дисциплины "международное частное право" / Э.Н. Кузнецова // Право и образование. - 2011.- № 8.- С. 86-90.
7. Маланчук П. Вступ до міжнародного права за Ейкхерстом : пер. з англ. / П. Маланчук. – Харків : Консул, 2000. – 592 с.
8. Назаренко В. Поняття, сутність і види методів правового регулювання у міжнародному приватному праві / В'ячеслав Назаренко // Підприємництво, госп-во і право. - 2010.- № 1.- С. 131-133.
9. Фединяк Г. С. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / Г. С. Фединяк, Л. С. Фединяк. – 2-е вид., допов. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 416 с.

Тема 2. Понятие, предмет и система международного частного права. Общие понятия международного частного права

1. Понятие и предмет международного частного права.
2. Природа норм международного частного права и его место в системе права.
3. Источники международного частного права.
4. Коллизионный и материально-правовой методы регулирования.
5. Место и роль материально-правовых норм в регулировании. Унифицированные нормы в международном частном праве.
6. Понятие и система коллизионных норм. Оговорка о публичном порядке. Обход закона.
7. Взаимность и реторсия в международном частном праве.

Реферат: Современные проблемы в международном частном праве: аналитический обзор литературы.

Список рекомендуемой литературы

1. Грамацький Е. Напрями уніфікації та гармонізації міжнародного приватного права в контексті євроінтеграційних процесів / Ернест Грамацький // Підприємництво, госп-во і право. - 2010.- № 10.- С. 107-109.
2. Дахно І. І. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К. : МАУП, 2001. – 312 с.
3. Діковська І. Застосування гнучких та фіксованих колізійних прив'язок до договірних зобов'язань / Ірина Діковська // Підприємництво, госп-во і право. - 2010.- № 6.- С. 46-49.
4. Кибенко Е. Р. Международное частное право : учеб.-практ. пособие / Е. Р. Кибенко. – Х. : Эспада, 2003. – 512 с.
5. Лебедев С. Н. О природе международного частного права / С. Н. Лебедев // Советский ежегодник международного права. – 1979. – М., 1980. – С. 61–80.
6. Садиков О. Н. Императивные нормы в международном частном праве / О. Н. Садиков // Московский журнал международного права. – 1992. – № 2. – С. 26–31.
7. Фединяк Г. С. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / Г. С. Фединяк, Л. С. Фединяк. – 2-е вид., допов. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 416 с.

Тема 3. Субъекты международного частного права, их правовое положение

1. Гражданско-правовое положение иностранцев в Украине.
2. Гражданско-правовое положение иностранных юридических лиц в Украине.
3. Участие государства Украина как субъект международного частного права в хозяйственных и имущественных отношениях.

Список рекомендуемой литературы

1. Дахно І. І. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К. : МАУП, 2001. – 312 с.
2. Кох Х. Международное частное право и сравнительное правоведение : пер. с нем. / Х. Кох, У. Магнус, Винклер фон. – М. : Международные отношения, – 2001. – 480 с.
3. Бірюков О. Універсальність і територіальність процедур банкрутства у праві Європейського Союзу / О. Бірюков // Право України. - 2011.- № 8.- С. 245-251.
4. Виговський О.І. Інститут цінних паперів у міжнародному приватному праві : монографія / О.І. Виговський. - К. : ВПЦ "Київ. ун-т", 2011.- 447 с.
5. Кибенко Е. Р. Международное частное право : учеб.-практ. пособие / Е. Р. Кибенко. – Х. : Эспада, 2003. – 512 с.
6. Фединяк Г. С. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / Г. С. Фединяк, Л. С. Фединяк. – 2-е вид., допов. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 416 с.
7. Фединяк Л. С. Підсудність та юрисдикційний імунітет держави, її органів та представників / Л. С. Фединяк. – Львів : Світ, 1998. – 24 с.
8. Фединяк Л. Нормативні акти України та її потреби щодо регулювання питань юрисдикційного імунітету держави та її органів / Л. Фединяк // Право України. – 1999. – № 2. – С. 108–109.

Тема 4. Договоры в международных частных отношениях

1. Понятие и форма договора в международном частном праве.
2. Содержание внешнеторговых договоров. Базисные условия поставки. Правила ИНКОТЕРМС.
3. Договор международной купли-продажи. Договор подряда.
4. Концессионные соглашения и соглашения о разделе продукции.
5. Правовое регулирование внешнеэкономического договора. Международный коммерческий арбитраж.

Реферат: Особенности правового регулирования концессионных соглашений и соглашений о разделе продукции в международном частном праве.

Список рекомендуемой литературы

1. Белов А. П. Международное предпринимательское право : практ. пособие / А. П. Белов. – М. : Юридический Дом «Юстицинформ», 2001. – 336 с.
2. Белоглаvek О. Міжнародне контрактне право / О. Белоглаvek. – К. : Таксон, 2000. – 270 с.
3. Богуславский М. М. Международное частное право : учебник / М. М. Богуславский. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Юристъ, 1998. – 408 с.
4. Дахно І. І. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К. : МАУП, 2001. – 312 с.
5. Кибенко Е. Р. Международное частное право : учеб.-практ. пособие / Е. Р. Кибенко. – Х. : Эспада, 2003. – 512 с.
6. Кисіль В. Міжнародно-правова уніфікація в регулюванні основних питань міжнародного комерційного арбітражу / В. Кисіль, М. Приходьмо // Збірник рішень та арбітражної практики Вищого арбітражного суду України. – 1995. – № 2. – С. 218–225.
7. Попов А. А. Международное частное право : учеб. пособие / А. А. Попов. – 2-е изд., доп. и перераб. – Х. : Каравелла, 2000. – 244 с.
8. Фединяк Г. С. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / Г. С. Фединяк, Л. С. Фединяк. – 2-е вид., допов. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 416 с.

Тема 5. Международные перевозки

1. Понятие, общая характеристика, правовое регулирование международных перевозок в Украине и других государствах.
2. Международные железнодорожные перевозки.
3. Международные автомобильные перевозки.
4. Международные воздушные перевозки.
5. Международные морские перевозки.
6. Смешанные перевозки.

Реферат: Особенности регулирования морских перевозок в связи с использованием морских обычаев.

Список рекомендуемой литературы

1. Богуславский М. М. Международное частное право : учебник / М. М. Богуславский. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Юристъ, 1998. – 408 с.
2. Дахно І. І. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К. : МАУП, 2001. – 312 с.
3. Кибенко Е. Р. Международное частное право : учеб.-практ. пособие / Е. Р. Кибенко. – Х. : Эспада, 2003. – 512 с.
4. Сандровский К. К. Международное таможенное право : учебник / К. К. Сандровский. – К. : Знання, КОО, 2000. – 416 с.

5. Фединяк Г. С. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / Г. С. Фединяк, Л. С. Фединяк. – 2-е вид., допов. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 416 с.

Тема 6. Международно-правовой режим объектов промышленной и интеллектуальной собственности

1. Объекты промышленной собственности. Договоры на передачу объектов промышленной собственности для использования за границей.

2. Международная охрана авторских прав. Всемирная конвенция об авторских правах.

3. Договоры о передаче объектов интеллектуальной собственности для использования за границей.

4. Международные соглашения об охране прав на изобретения, промышленные образцы и товарные знаки.

Список рекомендуемой литературы

1. Богуславский М. М. Международное частное право : учебник / М. М. Богуславский. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Юристь, 1998. – 408 с.

2. Данилькевич И. И. Международное частное право : учеб. пособие / И. И. Данилькевич, О. Н. Федоров. – Дн. : Арт-Пресс, 1999. – 210 с.

3. Дахно І. І. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К. : МАУП, 2001. – 312 с.

4. Иссад М. Международное частное право : пер. с фр. / М. Иссад. / ред. и послесл. М. М. Богуславского ; примеч. Л. Р. Сюкияйнена. – М. : Прогресс, 1989. – 400 с.

5. Кибенко Е. Р. Международное частное право : учеб.-практ. пособие / Е. Р. Кибенко. – Х. : Эспада, 2003. – 512 с.

6. Фединяк Г. С. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / Г. С. Фединяк, Л. С. Фединяк. – 2-е вид., допов. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 416 с.

Тема 7. Правовое регулирование трудовых отношений с иностранным элементом

1. Понятие, особенности и источники регулирования трудовых отношений в международном частном праве.

2. Труд граждан Украины за рубежом.

3. Труд иностранцев в Украине.

4. Специфика возмещения вреда работнику в соответствии с международными договорами Украины.

5. Международные договоры Украины по вопросам трудовой деятельности и социальной защиты граждан.

Реферат: Особенности правовой регламентации получения разрешения на трудоустройство иностранцев в Украине.

Список рекомендуемой литературы

1. Богуславский М. М. Международное частное право : учебник / М. М. Богуславский. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Юристъ, 1998. – 408 с.
2. Дахно І. І. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К. : МАУП, 2001. – 312 с.
3. Кибенко Е. Р. Международное частное право : учеб.-практ. пособие / Е. Р. Кибенко. – Х. : Эспада, 2003. – 512 с.
4. Киселев И. Я. Сравнительное и международное трудовое право : учеб. для вузов / И. Я. Киселев. – М. : Дело, 1999. – 728 с.
5. Кисиль И. Я. Трудовое право стран Запада на рубеже XXI века / И. Я. Кисиль // Государство и право. – 1996. – № 1. – С. 121–132.
6. Осипцова Ж. П. Трудовой договор в ФРГ / Ж. П. Осипцова // Государство и право. – 1996. – № 2. – С. 119–128.
7. Пархоменко Л. Міжнародно-правове регулювання праці / Л. Пархоменко // Праця і зарплата, 2002. – № 24. – С. 6.
8. Пожидаев В. Про конвенції МОП і рівень нормотворення Верховної Ради України щодо захисту соціально-економічних інтересів трудящих / В. Пожидаев, В. Позичин // Український часопис прав людини. – 1994. – № 1. – С. 61–65.
9. Прокопенко В. Захист трудових прав громадян України при прийнятті на роботу / В. Прокопенко // Український часопис прав людини. – 1994. – № 1. – С. 29–36.
10. Фединяк Г. С. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / Г. С. Фединяк, Л. С. Фединяк. – 2-е вид., допов. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 416 с.

Тема 8. Международное семейное и наследственное право

1. Коллизионные вопросы в сфере семейного права.
2. Регламентация порядка заключения и расторжения брака в международном частном праве.
3. Личные неимущественные и имущественные права и обязанности супругов.
4. Реализация алиментных обязательств и порядок усыновления в международном частном праве Украины.
5. Положение украинских граждан при наследовании за границей.
6. Переход наследства к государству Украина.

Список рекомендуемой литературы

1. Богуславский М. М. Международное частное право : учебник / М. М. Богуславский. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Юристъ, 1998. – 408 с.
2. Данилькевич И. И. Международное частное право : учеб. пособие / И. И. Данилькевич, О. Н. Федоров. – Дн. : Арт-Пресс, 1999. – 210 с.
3. Дахно І. І. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К. : МАУП, 2001. – 312 с.
4. Иссад М. Международное частное право : пер. с фр. / М. Иссад / Ред. и послесл. М. М. Богуславского ; примеч. Л. Р. Сюкияйнена. – М. : Прогресс, 1989. – 400 с.
5. Кибенко Е. Р. Международное частное право : учеб.-практ. пособие / Е. Р. Кибенко. – Х. : Эспада, 2003. – 512 с.
6. Кисиль В. И. Унификация коллизионных норм о расторжении брака в договорах о правовой помощи между СССР и другими социалистическими государствами / В. И. Кисиль // Вестник Киевского ун-та. Сер. : Междунар. отнош. и междунар. право. – 1987. – Вып. 24. – С. 78–84.
7. Кох Х. Международное частное право и сравнительное правоведение : пер. с нем. / Х. Кох, У. Магнус, Винклер фон. – М. : Международные отношения, 2001. – 480 с.
8. Попов А. А. Международное частное право : учеб. пособие / А. А. Попов. – 2-е изд., доп. и перераб. – Х. : Каравелла, 2000. – 244 с.
9. Федияк Г. С. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / Г. С. Федияк, Л. С. Федияк. – 2-е вид., допов. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 416 с.

ПЕРЕЧЕНЬ ВОПРОСОВ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЯ СТУДЕНТОВ ПО КУРСУ «МЕЖДУНАРОДНОЕ ЧАСТНОЕ ПРАВО»

1. Какое место занимает международное частное право в системе права?
2. Какие имущественные отношения регулируются нормами международного частного права?
3. Кто может выступать в качестве субъекта в области международного частного права?
4. В чем проявляется своеобразие источников международного частного права?
5. Что понимается под коллизионным и материально-правовым методами регулирования?
6. Что понимается под унификацией правовых норм и каково значение унификации правовых норм в международном частном праве?
7. Какие имеются основные коллизионные привязки?
8. В чем состоит проблема обратной отсылки?
9. Что понимается под оговоркой о публичном порядке?
10. Какие виды взаимности различаются в международном частном праве?

11. Какое юридическое значение имеет определение национальности юридического лица и какие основные критерии применяются для определения национальности юридического лица?
12. Какие бывают виды иммунитета государства?
13. Каково содержание принципа автономии воли сторон?
14. Каким правом определяются обязательства сторон при причинении вреда за рубежом, если стороны являются украинскими гражданами или украинскими юридическими лицами?
15. Какое право применяется при заключении браков украинских граждан с иностранцами на территории Украины?
16. Право какой страны применяется к отношениям родителей и детей?
17. Какими наследственными правами пользуются иностранцы в Украине?
18. Какое законодательство должно применяться при наследовании на основании коллизионных норм украинского законодательства?
19. Какими трудовыми правами пользуются иностранцы в Украине?
20. Какими трудовыми правами пользуются украинские граждане за рубежом?
21. Какие процессуальные права предоставляются иностранцам в Украине?
22. Каково процессуальное положение иностранного государства?

СПИСОК РЕКОМЕНДУЕМОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баймуратов М. А. Международное право / М. А. Баймуратов. – Х. : Одиссей, – 2000. – 736 с.
2. Белов А. П. Международное предпринимательское право : практ. пособие / А. П. Белов. – М. : Юридический Дом «Юстицинформ», 2001. – 336 с.
3. Белоглавок О. Міжнародне контрактне право / О. Белоглавок. – К. : Таксон, 2000. – 270 с.
4. Бідей О. До питання про удосконалення правової політики України / Олександр Бідей // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 4. – С. 51–53.
5. Бірюков О. Міжнародні аспекти банкрутства: режими правового регулювання відносин неспроможності / Олександр Бірюков // Підприємництво, госп-во і право. – 2009. – № 3. – С. 68–71.
6. Бірюков О. Універсальність і територіальність процедур банкрутства у праві Європейського Союзу / О. Бірюков // Право України. - 2011.- № 8.- С. 245-251.
7. Виговський О.І. Інститут цінних паперів у міжнародному приватному праві : монографія / О.І. Виговський. - К. : ВПЦ "Київ. ун-т", 2011.- 447 с.
8. Грамацький Е. Напрями уніфікації та гармонізації міжнародного приватного права в контексті євроінтеграційних процесів / Ернест Грамацький // Підприємництво, госп-во і право. - 2010.- № 10.- С. 107-109
9. Грудницька С. Щодо гармонізацій законодавства України про повні товариства й об'єднання підприємств із законодавством ЄС / С. Грудницька, О. Шемерет // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 11. – С. 3–6.

10. Губань Р. Генезис концепції діалогу між цивілізаціями в міжнародному праві / Р. Губань // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 1. – С. 6–9.
11. Діковська І. Застосування гнучких та фіксованих колізійних прив'язок до договірних зобов'язань / Ірина Діковська // Підприємництво, госп-во і право. – 2010. – № 6. – С. 46–49.
12. Дмитрієв А. І. Міжнародне публічне право : навч. посіб. / А. І. Дмитрієв, В. І. Муравйов / Відп. редактори Ю. С. Шемшученко, Л. В. Губернський. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 640 с.
13. Довжук О. Місце міжнародного приватного трудового права в системі міжнародного приватного права / О. Довжук // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 7. – С. 117–121.
14. Дудаш Т. Терміно-поняття "цивільне право" та "приватне право" : первинні значення та сучасна інтерпретація / Тамара Дудаш, Роман Сивий // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 4. – С. 54–58.
15. Жорнокуй Ю. Право та корпоративні норми в інвестиційній діяльності / Юрій Жорнокуй // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 4. – С. 66–69.
16. Зыков Р. Коммерческий арбитраж в Финляндии / Р. Зыков // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 11. – С. 11–13.
17. Иссад М. Международное частное право : пер. с фр. / М. Иссад / Ред. и послесл. М. М. Богуславского ; примеч. Л. Р. Сюкияйнена. – М. : Прогресс, 1989. – 400 с.
18. Капіца Ю. Захист комерційної таємниці в європейських країнах та Україні / Ю. Капіца // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 11. – С. 16–20.
19. Кауфман Б. Міжнародний досвід правового регулювання приватного інвестування (на прикладі інститутів спільного інвестування) / Б. Кауфман // Підприємництво, госп-во і право. – 2009. – № 4. – С. 96–99.
20. Кибенко Е. Р. Международное частное право : учеб.-практ. пособие / Е. Р. Кибенко. – Х. : Эспада, 2003. – 512 с.
21. Кисиль И. Я. Трудовое право стран Запада на рубеже XXI века / И. Я. Кисиль // Государство и право. – 1996. – № 1. – С. 121–132.
22. Козинець І. Порівняльний аналіз нормативних джерел зарубіжних країн про правовий статус іноземців та осіб без громадянства / Ірина Козинець // Підприємництво, госп-во і право. – 2009. – № 8. – С. 59–62.
23. Косянчук Т. Адміністративно-правове регулювання інвестиційної політики у сфері іноземного інвестування / Тетяна Косянчук // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 4. – С. 91–93.
24. Кох Х. Международное частное право и сравнительное правоведение : пер. с нем. / Х. Кох, У. Магнус, Винклер фон. – М. : Международные отношения, 2001. – 480 с.
25. Кпіца Ю. Право слідування в Європейському Союзі та Україні / Ю. Кпіца // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 10. – С. 3–6.

26. Кузнецова Э.Н. Актуальные вопросы преподавания дисциплины "международное частное право" / Э.Н. Кузнецова // Право и образование. - 2011.- № 8.- С. 86-90.
27. Лебедев С. Н. О природе международного частного права / С. Н. Лебедев // Советский ежегодник международного права. - 1979. - М., 1980. - С. 61-80.
28. Лихицька Ю. Інституціональний інструментарій Європейського Союзу / Ю. Лихицька // Підприємництво, госп-во і право. - 2009. - № 9. - С. 121-123.
29. Ломжець Ю. Формування інституту міжнародного арбітражу в Київській Русі та Московській державі / Ю. Ломжець // Підприємництво, госп-во і право. - 2009. - № 2. - С. 114-117.
30. Маланчук П. Вступ до міжнародного права за Ейкхерстом : пер. з англ. / П. Маланчук. - Харків : Консул, 2000. - 592 с.
31. Малыга В. Проблемы определения статуса субъектов хозяйствования с иностранными инвестициями / Виктория Малыга, Олег Олейников // Підприємництво, госп-во і право. - 2006. - № 4. - С. 59-62.
32. Михайлишин Л. До питань глобалізації української економіки : сутність, стан, проблеми / Лілія Михайлишин // Підприємництво, госп-во і право. - 2009. - № 8. - С. 168-173.
33. Назаренко В. Історичні аспекти уніфікації права міжнародних комерційних контрактів / В'ячеслав Назаренко // Підприємництво, госп-во і право. - 2009. - № 8. - С. 48-51.
34. Назаренко В. Поняття та види джерел міжнародного приватного права / В'ячеслав Назаренко // Підприємництво, госп-во і право. - 2009. - № 4. - С. 100-104.
35. Назаренко В. Поняття, сутність і види методів правового регулювання у міжнародному приватному праві / В'ячеслав Назаренко // Підприємництво, госп-во і право. - 2010.- № 1.- С. 131-133.
36. Назаренко В. Проблеми, о виникають при розкритті поняття, предмета, змісту та розмежуванні міжнародного приватного і міжнародного публічного права / В'ячеслав Назаренко // Підприємництво, госп-во і право. - 2009. - № 3. - С. 72-76.
37. Назаренко В. Уніфікація правового регулювання договору міжнародної купівлі-продажу товарів / В. Назаренко // Підприємництво, госп-во і право. - 2009. - № 5. - С. 57-61
38. Новосельцев І. Правозастосовча практика у справах про транскордонну неплатоспроможність: досвід країн Заходу / Ілля Новосельцев // Підприємництво, госп-во і право. - 2009. - № 4. - С. 105-109.
39. Онищенко Г. Принцип найбільш тісного зв'язку трасту з правом певної країни / Г. Онищенко // Підприємництво, госп-во і право. - 2009. - № 4. - С. 110-112.
40. Павленко Є. Специфіка інтеграції норм митного права в країнах Європейського Союзу / Євген Павленко // Підприємництво, госп-во і право. - 2009. - № 8. - С. 52-54.

41. Пархоменко Л. Міжнародно-правове регулювання праці / Л. Пархоменко // Праця і зарплата, 2002. – № 24. – С. 6.
42. Пендяга Г. Особливості регулювання цивільно-правової відповідальності в окремих системах права / Г. Пендяга // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 10. – С. 11–15.
43. Подцерковний О. Правові проблеми фінансування інноваційних проєктів / Олег Подцерковний // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 4. – С. 63–65.
44. Попов А. А. Международное частное право : учеб. пособие / А. А. Попов. – 2-е изд., доп. и перераб. – Х. : Каравелла, 2000. – 244 с.
45. Сандровский К. К. Международное таможенное право : учебник / К. К. Сандровский. – К. : Знання, КОО, 2000. – 416 с.
46. Сивий Р. Приватне право в юридичних системах деяких європейських держав: сучасні погляди зарубіжних цивілістів / Р. Сивий // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 2. – С. 53–55.
47. Степанюк А. Колізійний метод міжнародного приватного права / А. Степанюк // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 2. – С. 6–10.
48. Тихомиров О. Критичний аналіз підходів до розуміння порівняльного правознавства / О. Тихомиров // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 2. – С. 49–52.
49. Тихомиров О. Методологічні особливості досліджень юридичної компаративістики як соціального інституту / О. Тихомиров // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 3. – С. 3–6.
50. Торгашин О. Актуальні аспекти становлення та розвитку міжнародного комерційного арбітражу в Україні / О. Торгашин // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 8. – с.91–96.
51. Торгашин О. Сучасні проблеми виконання та оскарження рішень міжнародного комерційного арбітражу в Україні / О. Торгашин // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 4. – С. 47–50.
52. Тумакова М. Принципи та норми міжнародного права як основа законодавства України у сфері регулювання іноземного інвестування / М. Тумакова // Підприємництво, госп-во і право. – 2009. – № 8. – С. 55–58.
53. Фединяк Г. Вплив деяких видів актів Європейського Союзу на регулювання питань праці у транснаціональних корпораціях / Г. Фединяк // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 1. – С. 3–5.
54. Фединяк Г. С. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / Г. С. Фединяк, Л. С. Фединяк. – 2-е вид., допов. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 416 с.
55. Фединяк Л. Нормативні акти України та її потреби щодо регулювання питань юрисдикційного імунітету держави та її органів / Л. Фединяк // Право України. – 1999. – № 2. – С. 108–109.
56. Фединяк Л. Примірювальні процедури та медіація як способи вирішення зовнішньоекономічних спорів: правотворчий досвід України та іноземних держав / Л. Фединяк // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 2. – С. 3–5.

Навчальне видання

МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Методичні рекомендації для студентів,
які навчаються за спеціальністю
6.030504 – Економіка підприємства

(кредитно-модульна система)

- У п о р я д н и к   **НЕСТЕРЕНКО** Поліна Віталіївна

В авторській редакції
Комп'ютерний набір *П. В. Нестеренко*

Підписано до друку 24.06.2014. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура «Таймс».
Ум. друк. арк. 1,16. Обл.-вид. арк. 0,49
Тираж 90 пр. Зам. №

План 2013/14 навч. р., поз. № 7 у переліку робіт кафедри

Видавництво
Народної української академії
Свідоцтво № 1153 від 16.12.2002.

Надруковано у видавництві
Народної української академії

Україна, 61000, Харків, МСП, вул. Лермонтовська, 27.